

ארבעה נדרים פרק שלישי נדרים

מפני שנתעסק במלון סהלה. ואח"כ במילה והיה לו להתעסק במילה תחלה ואז מלון סמוך למנדים (ו) דלא היה סכנה ואז היה התינוק לא היה צאודה שעה אלא צן שמונה ימים: לפורגן. לאותן שני מלכאים: גונדא דחומה. חיל שלו אצל איהו גופיה נהרג:

שפוא שקולה כנגד כל המאוו

שצורה. דכתיב (שמות כד) הנה דם הצבתי אשר כתה ה' עמכם על כל הדברים האלה וכתיב במילה (בראשית יז) ואתנה בריתי וגו' כרתי ברית וגו' וכתיב להלן (סג) ואתנה בריתי מה להלן ברית (יז) אף כלן ברית: אס לא בריתי יומם וילול. מה להלן תורה אף כלן תורה. והיינו פליגא דהכא מוקי לה להאי קרא במילה והתם מוקי לה בתורה: שפא נמלא צי דבר מגונה. (על) עכשוי שלא אמר לו והיה תמים עד עכשוי: כל הממסים. מתמם עמו: כל המנחש. כלומר שרודף אחרי המנחשים: לו נחש. אחרי רודפין ניוסין לכל דקפיד קפדי צדיקה: צלמ"ד אל"ף. דמשיע דלן רודפין אחרי: מדה כנגד מדה. דצמדה שחש מודד בה מודד לו ולא נפיק מקרא: שנאמר כי לא נחש. כל זמן שאינו מנחש מה כתיב בתורה כעת יאמר ליעקב כלומר עדיין יסא אותו עת דמלאכי השרה יהיו שולין אותו שאינו מנחש מה פעל אל לפי שהוא נכנס למקום שאין מלאכי השרה יכולין ליכנס: שהפריז על הקציה שהגדיל לישלל על מדותיו של הקציה שחמך צמח אדע: סן לי הנפש והרכוש קח לך. ולא היה לו לעשות כן שהיה לו לגייס: שהוריקן צורה. שליומד תורה כאלס שמריק מכלי זה לתוך כלי זה זך הוא ליומד תורה: שהוריקן. לשון ייחוס שפא' (תהלים סח) ואברתי צירקק חרן שעתן להס וכז הרבה: אליעזר. היה שקול כנגד כולן: אליעזר הוא חושבניו. דלעיוזר צגימטריא שמונה עשר ושלס מאות שלא היה עמו אלא אליעזר לחוד: מאה ושבעים והרסין. דהכי משמע עקב כמנין עק"צ שניס שמע אברהם בקולו וכל שמותי י"ק קע"ה אלא ששלא עקב שניס הכיר את צוראו: שס"ד

שנתעסק במלון סהלה. שנאמר דרך במלון דמשיע דמיד שפא מן הדרך נתעסק במלון והיה לו למול מתחילה. וכי"ת היאך ימול כיון שהיה לו עדיין ללכת דרך י"ל דאומו מלון סמוך למנדים היה וצאורחא פורתא ליכא סכנתא: הוא אומר זה התינוק שנתעשה חתן ע"י צרית: ולא שיירו ממנו אלא רגליו. מקום המילה דכתיב (שם"ז יט) ולא עשה רגליו: שנאמר הרף מאף ועוזב חמה. כלומר הקציה אמר לו עדין גו"ס. אלמלא רולה היה להרגס: שנאמר חמה אין לי. אלמלא נהרג: גונדא דחומה. חיל של חומה: כי על פי הדברים האלה כרתי אסך צרית. כלומר ברית מילה ששקולה ככל הדברים דהיינו כל המלות: אס מאלטנגנינוס שלך. ממשפט חכמת מזלות שלך והיינו דכתיב (בראשית יז) ויואל אומו החולה: שעה עומדת לו. שעולה לגדולה: כל המנחש לו נחש. שהנחשים והקסמים רודפין אחריו שנוק ככל דבר וכדלמרינן צפרק ערצי פסחים (ספסיס קי:) מאלן דקפיד קפדינן לה ששאלר כי לא נחש וגו': כעס יאמר ליעקב ולישראל מה פעל אן שמלאכי השרה ישאלו לישראל מה פעל אל לפי שמתוך שאינו מנחשין מכניסין אותן למחיה שאין מלאכי השרה יכולין ליכנס בה. ונראה צעני דהכי נמי מדה כנגד מדה שמתוך שאינו הולך לקראת נחשים ליעד העמידות אלא צומט צבקה"ה משום הכי הקציה מגלה לו רוי עולם שאינס גליים למלאכי השרה: שעה אנגרייא צלמדי חכמים. שהולין למלחמה דכתיב וירק את חניכו דהיינו בני אדם שחנך לתורה: שהפריז על מדותיו. שהרבה להרהר על מדותיו של הקציה. הפריז ומר והפקיר: שנאמר סן לי הנפש ואברהם אבינו נמס לו ואילו עכנ לעזמו היה מכניסן תחת כנפי שכינה: שהוריקן צורה. וזון צורה. לשון אחר הירקן מן הסורה מלשון והצור רקס" שעה צהן אנגריי: שהוריקן צורה. דכתיב צירקק חרון" שהיינו זכר כלומר שנתן להס וזכר הרבה כדי שילכו: שנאמר עקב אשר שמע. כמנין עקב שמע ואברהם חיה קע"ה נמלא שכן שלש הכיר את צוראו: השטן

היה תורה בלון פקלון והיה אף להרע: והבש המיתו: שפוא ד כד תתקח צד ותברר את ערלת בנה ותגע דרגליו ותאמר פי חתן דמים אתה לי: שמת ד כה 3. הרף מאף ועוזב חמה אל תתנה אף להרע: תהלים לו ח 4. חמה אין לי מי יתניני שמיר שית במלך חמה אפשיעה בה אצתינה ישעיהו כו ד 5. כי יגדתי מפני האף ותחמה אשר קצף יי עלכים להשמיד אתכם ישמע יי אלי גם בפעם דברים ט ט 6. ויהי אברהם בן תשעים שנה ותשע שנים ויקרא יי אל אברהם ויאמר אלקי אני אל שדי התהביל לפני ויהי ואתנה בריתי ביני בינך ויאברה אותך בראשית ז א-ב 7. ויאמר יי אל משה קחב לך את הדברים האלה כי על פי הדברים האלה בריתי אתך בריתי ואת ישראל: שמת לו כ 8. בה אמת יי אם לא בריתי יומם וילול שמתו כל כ 9. ויצא אותו והוציאה ויאמר הבט נא השמיקה וספר לכובים אם תוכל לקצר אתך ויאמר לו בה ויהי יי ער: בראשית טו ה 10. עם חסדי תתחמד עם גבור קמים תחמם: שמואל ב ככ ה 11. אני וזהו בריתי אתך והיה לך לזמן זמן: בראשית יז ד 12. כי לא נחש ביעקב ואל קסם בישראל צעט יאמר ליעקב ולקשראל מה פעל אל: במדבר כג כג 13. וישמע אברהם כי נשבה אחיו וירק את חניכו לילדי ביתו שמך עשר ושלוש מאות וירדף עד דן: בראשית יד יד 14. ויאמר אדני אלהים כמה אדע כי אישרך: בראשית טח ה 15. ויאמר מלך סדם אל אברהם תן לי הנפש והרקש קח לך: בראשית יא כ 16. עקב אשר שמע אברהם בקולי וישמר משברתי מצוותי חקוטי ותורתי: בראשית כו ה

(א) גי' אהו מלך, (ב) גי' תוס' צ"ב ט: ד"ה תמה ורי מה שהיו צדיקים, (ג) גי' תוס' שנה נה. (ד) גי' אהו ד"ה חק, (ה) גי' שנת קולו: (ו) גי' אלוניו, (ז) גי' פסחים סח: (ח) גי' ג. ג. ע"ש ועי' שנת ג. ג. ותיק ברית אלא תורה וכו', (ט) גי' שנת קולו, (י) גי' ראי הולידן בן כלי, (יא) גי' איהו רבי זון, (יב) גי' שנה לנ, (יג) גי' רבי שמואל דר נחמי אמר, (יד) גי' ע"י כד שמואל דר אמר כי וחד אמר, (טו) גי' פי נכון צופו' במלון מ: ד"ה אלא יורק ועי' תוס' סוכה ל: ד"ה הירוק מ"ש שם המרדס, (טז) גי' רבי אמי ויהי ע"י, (יז) גי' ע"י מ", (יח) גי' נבלשת לו, (יט) גי' תהלים סח, (כ) גי' תוס' ר"ה רב גי' אומרים אברהם לחימה שאלמך: (כא) גי' שם במלן שם (אין וכו' אהד) תמ"ד וי"כ ס"א ראיין יי בן אחר אלא ושמעילא: (כב) רשי"י ד"ה מתי וכו' עמון למנדים אתה לל: (כג) ד"ה שיהו וכו' מ"ה להלן ברית מילה אף כלן ברית מילה תורה כה"ר

הגרות הב"ר

היה תורה בלון פקלון והיה אף להרע: והבש המיתו: שפוא ד כד תתקח צד ותברר את ערלת בנה ותגע דרגליו ותאמר פי חתן דמים אתה לי: שמת ד כה 3. הרף מאף ועוזב חמה אל תתנה אף להרע: תהלים לו ח 4. חמה אין לי מי יתניני שמיר שית במלך חמה אפשיעה בה אצתינה ישעיהו כו ד 5. כי יגדתי מפני האף ותחמה אשר קצף יי עלכים להשמיד אתכם ישמע יי אלי גם בפעם דברים ט ט 6. ויהי אברהם בן תשעים שנה ותשע שנים ויקרא יי אל אברהם ויאמר אלקי אני אל שדי התהביל לפני ויהי ואתנה בריתי ביני בינך ויאברה אותך בראשית ז א-ב 7. ויאמר יי אל משה קחב לך את הדברים האלה כי על פי הדברים האלה בריתי אתך בריתי ואת ישראל: שמת לו כ 8. בה אמת יי אם לא בריתי יומם וילול שמתו כל כ 9. ויצא אותו והוציאה ויאמר הבט נא השמיקה וספר לכובים אם תוכל לקצר אתך ויאמר לו בה ויהי יי ער: בראשית טו ה 10. עם חסדי תתחמד עם גבור קמים תחמם: שמואל ב ככ ה 11. אני וזהו בריתי אתך והיה לך לזמן זמן: בראשית יז ד 12. כי לא נחש ביעקב ואל קסם בישראל צעט יאמר ליעקב ולקשראל מה פעל אל: במדבר כג כג 13. וישמע אברהם כי נשבה אחיו וירק את חניכו לילדי ביתו שמך עשר ושלוש מאות וירדף עד דן: בראשית יד יד 14. ויאמר אדני אלהים כמה אדע כי אישרך: בראשית טח ה 15. ויאמר מלך סדם אל אברהם תן לי הנפש והרקש קח לך: בראשית יא כ 16. עקב אשר שמע אברהם בקולי וישמר משברתי מצוותי חקוטי ותורתי: בראשית כו ה

מוסף רא"י

גדולה תורה כי אם לא בריתי. של יום וילול, דהיינו מלמד מורה שמתו צו והגות צו יומם וילול (פסחים סח) אם לא בריתי שמתמי ששהו טבחה ליוס וילול והיינו מורה, דכתיב ויהי אברהם בן תשעים שנה ותשע שנים ויקרא יי אל אברהם ויאמר אלקי אני אל שדי התהביל לפני ויהי ואתנה בריתי ביני בינך ויאברה אותך בראשית ז א-ב 7. ויאמר יי אל משה קחב לך את הדברים האלה כי על פי הדברים האלה בריתי אתך בריתי ואת ישראל: שמת לו כ 8. בה אמת יי אם לא בריתי יומם וילול שמתו כל כ 9. ויצא אותו והוציאה ויאמר הבט נא השמיקה וספר לכובים אם תוכל לקצר אתך ויאמר לו בה ויהי יי ער: בראשית טו ה 10. עם חסדי תתחמד עם גבור קמים תחמם: שמואל ב ככ ה 11. אני וזהו בריתי אתך והיה לך לזמן זמן: בראשית יז ד 12. כי לא נחש ביעקב ואל קסם בישראל צעט יאמר ליעקב ולקשראל מה פעל אל: במדבר כג כג 13. וישמע אברהם כי נשבה אחיו וירק את חניכו לילדי ביתו שמך עשר ושלוש מאות וירדף עד דן: בראשית יד יד 14. ויאמר אדני אלהים כמה אדע כי אישרך: בראשית טח ה 15. ויאמר מלך סדם אל אברהם תן לי הנפש והרקש קח לך: בראשית יא כ 16. עקב אשר שמע אברהם בקולי וישמר משברתי מצוותי חקוטי ותורתי: בראשית כו ה

היה תורה בלון פקלון והיה אף להרע: והבש המיתו: שפוא ד כד תתקח צד ותברר את ערלת בנה ותגע דרגליו ותאמר פי חתן דמים אתה לי: שמת ד כה 3. הרף מאף ועוזב חמה אל תתנה אף להרע: תהלים לו ח 4. חמה אין לי מי יתניני שמיר שית במלך חמה אפשיעה בה אצתינה ישעיהו כו ד 5. כי יגדתי מפני האף ותחמה אשר קצף יי עלכים להשמיד אתכם ישמע יי אלי גם בפעם דברים ט ט 6. ויהי אברהם בן תשעים שנה ותשע שנים ויקרא יי אל אברהם ויאמר אלקי אני אל שדי התהביל לפני ויהי ואתנה בריתי ביני בינך ויאברה אותך בראשית ז א-ב 7. ויאמר יי אל משה קחב לך את הדברים האלה כי על פי הדברים האלה בריתי אתך בריתי ואת ישראל: שמת לו כ 8. בה אמת יי אם לא בריתי יומם וילול שמתו כל כ 9. ויצא אותו והוציאה ויאמר הבט נא השמיקה וספר לכובים אם תוכל לקצר אתך ויאמר לו בה ויהי יי ער: בראשית טו ה 10. עם חסדי תתחמד עם גבור קמים תחמם: שמואל ב ככ ה 11. אני וזהו בריתי אתך והיה לך לזמן זמן: בראשית יז ד 12. כי לא נחש ביעקב ואל קסם בישראל צעט יאמר ליעקב ולקשראל מה פעל אל: במדבר כג כג 13. וישמע אברהם כי נשבה אחיו וירק את חניכו לילדי ביתו שמך עשר ושלוש מאות וירדף עד דן: בראשית יד יד 14. ויאמר אדני אלהים כמה אדע כי אישרך: בראשית טח ה 15. ויאמר מלך סדם אל אברהם תן לי הנפש והרקש קח לך: בראשית יא כ 16. עקב אשר שמע אברהם בקולי וישמר משברתי מצוותי חקוטי ותורתי: בראשית כו ה

היה תורה בלון פקלון והיה אף להרע: והבש המיתו: שפוא ד כד תתקח צד ותברר את ערלת בנה ותגע דרגליו ותאמר פי חתן דמים אתה לי: שמת ד כה 3. הרף מאף ועוזב חמה אל תתנה אף להרע: תהלים לו ח 4. חמה אין לי מי יתניני שמיר שית במלך חמה אפשיעה בה אצתינה ישעיהו כו ד 5. כי יגדתי מפני האף ותחמה אשר קצף יי עלכים להשמיד אתכם ישמע יי אלי גם בפעם דברים ט ט 6. ויהי אברהם בן תשעים שנה ותשע שנים ויקרא יי אל אברהם ויאמר אלקי אני אל שדי התהביל לפני ויהי ואתנה בריתי ביני בינך ויאברה אותך בראשית ז א-ב 7. ויאמר יי אל משה קחב לך את הדברים האלה כי על פי הדברים האלה בריתי אתך בריתי ואת ישראל: שמת לו כ 8. בה אמת יי אם לא בריתי יומם וילול שמתו כל כ 9. ויצא אותו והוציאה ויאמר הבט נא השמיקה וספר לכובים אם תוכל לקצר אתך ויאמר לו בה ויהי יי ער: בראשית טו ה 10. עם חסדי תתחמד עם גבור קמים תחמם: שמואל ב ככ ה 11. אני וזהו בריתי אתך והיה לך לזמן זמן: בראשית יז ד 12. כי לא נחש ביעקב ואל קסם בישראל צעט יאמר ליעקב ולקשראל מה פעל אל: במדבר כג כג 13. וישמע אברהם כי נשבה אחיו וירק את חניכו לילדי ביתו שמך עשר ושלוש מאות וירדף עד דן: בראשית יד יד 14. ויאמר אדני אלהים כמה אדע כי אישרך: בראשית טח ה 15. ויאמר מלך סדם אל אברהם תן לי הנפש והרקש קח לך: בראשית יא כ 16. עקב אשר שמע אברהם בקולי וישמר משברתי מצוותי חקוטי ותורתי: בראשית כו ה

מה ענין אברהם אבינו ע"ה ונשתעבדו בניו ב'י. אפי' שעבדתי העונם מפוסדת על אומו צמח אדע מ"מ ענינה הו' ונשתעמו להיות טפל בצמח אדע: שהוריקן בתורה. וזון בכות התורה ונשכח נלחו במלחמה: שהוריקן בזה. פתח להס אלטומיו כדי שילכו עמו נפש מפלה:

והיה תורה בלון פקלון והיה אף להרע: והבש המיתו: שפוא ד כד תתקח צד ותברר את ערלת בנה ותגע דרגליו ותאמר פי חתן דמים אתה לי: שמת ד כה 3. הרף מאף ועוזב חמה אל תתנה אף להרע: תהלים לו ח 4. חמה אין לי מי יתניני שמיר שית במלך חמה אפשיעה בה אצתינה ישעיהו כו ד 5. כי יגדתי מפני האף ותחמה אשר קצף יי עלכים להשמיד אתכם ישמע יי אלי גם בפעם דברים ט ט 6. ויהי אברהם בן תשעים שנה ותשע שנים ויקרא יי אל אברהם ויאמר אלקי אני אל שדי התהביל לפני ויהי ואתנה בריתי ביני בינך ויאברה אותך בראשית ז א-ב 7. ויאמר יי אל משה קחב לך את הדברים האלה כי על פי הדברים האלה בריתי אתך בריתי ואת ישראל: שמת לו כ 8. בה אמת יי אם לא בריתי יומם וילול שמתו כל כ 9. ויצא אותו והוציאה ויאמר הבט נא השמיקה וספר לכובים אם תוכל לקצר אתך ויאמר לו בה ויהי יי ער: בראשית טו ה 10. עם חסדי תתחמד עם גבור קמים תחמם: שמואל ב ככ ה 11. אני וזהו בריתי אתך והיה לך לזמן זמן: בראשית יז ד 12. כי לא נחש ביעקב ואל קסם בישראל צעט יאמר ליעקב ולקשראל מה פעל אל: במדבר כג כג 13. וישמע אברהם כי נשבה אחיו וירק את חניכו לילדי ביתו שמך עשר ושלוש מאות וירדף עד דן: בראשית יד יד 14. ויאמר אדני אלהים כמה אדע כי אישרך: בראשית טח ה 15. ויאמר מלך סדם אל אברהם תן לי הנפש והרקש קח לך: בראשית יא כ 16. עקב אשר שמע אברהם בקולי וישמר משברתי מצוותי חקוטי ותורתי: בראשית כו ה